2007-03-13

Effektiv tekstbehandling med Openoffice.org Writer 2+

En hurtig indførelse

ver. 0.9 | Jakob Gudmandsen | Marts 2007

Indholdsfortegnelse

0 Introduktion	3
1 I gang med OpenOffice.org Writer	4
1.1.1 Sprog	4
1.1.2 Ordbøger	4
1.1.3 Autokorrektur	5
1.2 Personalisering af Writer	5
1.2.1 Menuer	6
1.2.2 Værktøjsbjælker	6
1.2.3 Genvejstaster	6
1.2.4 Gem personlige indstillinger	7
2 Typografier	8
2.1 Typografier og formattering <f11></f11>	8
2.1.1 Oprettelse og modificering af typografier	8
3 Disposition	10
4 Krydshenvisninger	11
4.1 Indsæt bogmærke	11
4.2 Indsæt og referer til krydshenvisning	11
4.3 Navigator <f5></f5>	12
4.3.1 Træktilstand	12
5 Index	13
5.1 Opret Indholdsfortegnelse	13
5.1.1 Typografier	13
5.1.2 Opdater Indholdsfortegnelse	14
5.2 Andre relevante indekser	14
6 Skabeloner	15
6.1 Oprettelse af skabeloner	15
6.2 Brug af skabeloner	15
7 Særlige funktioner	16
7.1 Exporter til PDF	16
7.2 OpenOffice.org Math-Editor	16
7.3 OpenOffice.org Writer/web	17
7.3.1 Export til Web	17
8 Andre vejledninger og kilder	18
8.1 OpenOffice.org	18
8.2 Andre	18
8.3 Relevante lænker	18

Kopiering, distribution og fremvisning af dette dokument eller dele deraf er fuldt ud tilladt i ikkekommercielle sammenhænge, så længe det foregår med *tydelig* kildeangivelse. Indholdet stilles til rådighed under <u>Open Content License</u>.

Vejledninger herunder er baseret på OpenOffice.org Writer ver. 2.1 [da] for Windows, men vil i vid udstrækning være anvendelig i ældre versioner samt i købeversionerne StarOffice. Forskelle mellem versioner til forskellige styresystemer, anses som værende minimale.

0 Introduktion

Moderne IT-brugerflader er opbygget, således at det er relativt nemt at gå i gang med nye IT-applikationer, uden en større indførelse i funktionaliteten, men udelukkende på baggrund af af brugerens tidligere erfaringer med andre (lignende) applikationer. Måske derfor er det ikke alle brugere, som bruger megen tid (den nødvendige tid?) til at gennemlæse manualer, OSS¹, tutorials² med videre eller bruge den indbyggede hjælpefunktion <**F1**>, for derved at finde de mange funktioner, som er indeholdt i aktuelle applikation. Dette er især gældende for standardapplikationer, som ofte ligner hinanden meget, som mange – især unge mennesker - har brugt gennem hele opvæksten, hvorfor intensivt brug ikke levnes mange tanker.

Dette er også tilfældet for OpenOffice.org Writer, som ellers udmærker sig med en særdeles veludstyret hjælpefunktion og grundige vejledninger³, til fri hjemtagelse fra Internettet.

Derfor dette *lille* skrift om de mest basale funktioner til effektiv tekstbehandling i OpenOffice.org Writer, således at brugeren hurtigt kan komme i gang med at benytte tekstbehandlingsprogrammet, på et relativt avanceret niveau, og derved producere bedre skrifter, lettere!

Skriftet er henvendt til brugere, med stort skrivebehov, men uden erfaring med intensivt brug af OpenOffice.org Writer.

OpenOffice.org er et projekt baseret på Open Source Initiative⁴, som udviklingsforum for en innovativ og gratis kontorprogrampakke, indeholdende de applikationer som langt de fleste private og erhverv har brug for, herunder tekstbehandling.

Er brugeren mere interesseret i OwnerWare⁵, kan næsten samme kontorpakke købes hos SUN under navnet StarOffice.

En af styrkerne ved OpenOffice.org Writer er filformatet (ODT; Open Document Text⁶), som udmærker sig ved at være en XML-baseret standard, der sigter mod en global standard, der kan læses og redigeres af alle, uanset enkeltes programudvikleres særlige (og ofte hemmeligtholdte) formater, der kræver at modtageren af en fil skal have installeret samme applikation.

¹ OSS: Ofte Stillede Spørgsmål (eng: FAQ, Frequently Asked Questions)

² Tutorials er betegnelse for sæt af øvelser til aktuelle apllikation, som ofte er udført af producenten, som hjælp til at komme godt i gang.

³ Danske vejledninger kan findes på http://da.openoffice.org/about-documentation.html

⁴ Open Source Initiative: <u>http://www.opensource.org/index.php</u>

⁵ OwnerWare: Applikationer, som er købt af producent, med henblik på forventnningen om et gennetestet produkt, hvortil der kan forlanges slutbrugersupport.

⁶ OpenDocument Format (ODF) - ISO/IEC 26300 åben standard for kontordokumenter udviklet af OASIS <u>http://da.openoffice.org/opendocument.html</u>

1 I gang med OpenOffice.org Writer

OpenOffice.org Writer er efter endt hjemtagelse og installation⁷, udført med en standardopsætning af brugerflade og funktioner, som det må antages passer til de fleste ukritiske brugere. Skal vi derimod arbejde intensivt med programmet, er det hensigtsmæssigt at ændre nogle af indstillingerne, således at de passer til vores personlige arbejdsstil og -områder.

Der er brugere som foretrækker at bruge genvejstaster frem for musen, ligesom der er andre der benytter den indbyggede formeleditor, Math-editor, så meget, at en genvej vil være på sin plads.

Derfor nævnes der herunder visse indstillingsmuligheder, som anses at være relevante.

1.1.1 Sprog

Det er muligt at indstille sprog for både programmet og for det enkelte dokument. Dette vælges ved **Funktioner** -> **Indstillinger...** hvorved et stort udvalg af indstillingsmuligheder bliver tilgængelige. Vælg **Sprogindstillinger**:

Vis Udskriv	<u>^</u>	Sprog for			
Stier		Brugergrænseflade	Standard	~	
Farver		2-9-9	standard		
Skrifttyper		Lokalitetsindstilling	Dansk	~	
Sikkerhed					
Udseende		Decimaltegn	Samme som lokalitetsindstilling (,)		
Tilgængelighed		Standardusluta	DKK In Deed		
Java		<u>D</u> ranuaruvalura	DKK KY Dansk	Y	
En Indiæs/gem		Standardsprog for dokumenter			
Soroa		Standardsprograf dokamenter			
Skrivehizeln		Vestligt	💖 Dansk	~	
OpenOffice.org Writer					
Generelt		Asiatisk	[Ingen]	\sim	
Vis		CTI	[7]		
Formateringshjælp			[Ingen]	\sim	
Gitter			Kun for det nuværende dokument		
Grundlæggende skrifttyper (ves		Lidvidet sprogunderstøttelse			
Udskriv					
Tabel		Aktiveret til asiatiske sprog			
Ændringer		Alabamat Mi Camalau Tarit Laurat (CTI)			
Kompatibilitet		AKUVEREL OF COMPLEX TEXT LAYOUL (CTL)			
Autobiliedtekst	V				

Illustration 1: Sprogindstillinger

Som det ses i Illustration 1 kan der sættes hak i feltet 'Kun for dette dokument', som kan være relevant for brugere, der arbejder med flere forskellige sprog. Det er ikke hensigtsmæssigt at have for mange sprog præinstalleret i OpenOffice.org, da det nedsætter indlæsningshastigheden af programmet.

1.1.2 Ordbøger

Alt efter hvilken installation der er valgt ved hjemtagelsen fra Internettet, er der mulighed for forskellige brugerfladesprog, men ordbøgerne er ikke altid de ønskede, ligesom disse opdateres jævnligt gennem fora lig Open Source Initiative⁸.

⁷ Se eventuelt 'OpenOffice.org 2.0 Quickinstallation' på http://da.openoffice.org/doc/Quickinstall.pdf

⁸ Eksempelvis 'Den Store Danske Ordliste' (<u>http://da.speling.org/</u>) en del af SSLUG's lokaliseringsarbejde (<u>http://www.sslug.dk/locale/</u>)

For at installere ekstra ordbøger vælges **Filer** -> **Guider** -> **Installer flere ordbøger...**, hvorved der indlæses et makrobaseret ODT-dokument, hvor sprog kan vælges. Derefter følges vejledningerne på skærmen, og de(n) valgte ordbøger er klar til brug næste gang OpenOffice.org Writer åbnes på computeren.

1.1.3 Autokorrektur

Som dansk bruger af tekstbehandling er det ofte årsag til irritation, at det er standard med stort bogstav efter punktum. Det gør at vores udprægede brug af forkortelser, som slutter med netop punktum, resulterer i uhensigtsmæssig placering af store bogstaver, hvorfor denne funktion bør slås fra.

Vælg Funktioner -> Autokorrektur hvor der vælges arkfanen Indstillinger:

Autokorrektur				
Erstatninger og undtagelser for sprog: Dansk 🔍				
Erstat Undtagelser Indstillinger Typografiske anførselstegn Ordfuldførelse				
[R] [S] ✓ Anvend erstatningstabel ✓ REt andet BOgstav i ORd til lille Første bogstav i sætninger med stort ✓ Automatisk "fed" og _understreget_ ✓ V ✓ URL-genkendelse ✓ Erstat 1st med 1st ✓ Erstat 1/2 med 1/st ✓ Erstat 1/2 med 1/st ✓ Erstat 1/2 med 1/st ✓ Fistat 1/2 med 1/st ✓ Fistat 1/2 med 1/st ✓ Fistat 1/2 med 1/st ✓ Slet mellemrum og tabulatorer ved afsnitsstart og -afslutning ✓ Slet mellemrum og tabulatorer ved begyndelse og slutning af linje Ignorer dobbelte mellemrum Anvend nummerering - ikon:* ✓ Anvend kant ✓ Opret tabel Anvend kant ✓ ✓ Erstat brugerdefinerede tvoografier Fistat brugerdefinerede tvoografier ✓				
Rediger [R]: Erstat under redigering af eksisterende tekst [5]: Autoformat/Autokorrektur under skrivning				
OK Annuller <u>Hj</u> ælp <u>N</u> ulstil				

Illustration 2: Indstillinger for Autokorrektur

Det er ligeledes her, der kan tilføjes personlige korrekturredskaber til f.eks. autofuldførelse af forkortelser til fuld tekst eller andet. Dette foregår under arkfanen **Erstat**.

OpenOffice.org Writer foretager automatisk indsamling af de benyttede ord, og tilføjer dem til den personlige ordbog, hvorved ofte benyttede ord vil blive foreslået under skrivning, efter de første få anslag i ordet.

1.2 Personalisering af Writer

For at tilpasse brugerfladen til personligt behov er det oplagt at selv foretage nogle valg i forbindelse med ofte benyttede kommandoer, for derved at have så kort kommandovej til disse. Det kan være genvejstatser, menuindhold, værktøjslinier til eksempelvis indsættelse af specialtegn, formeleditor, hævet/sænket skrift og så videre, hvor især naturvidenskablige skribenter vil finde standardbrugerfladen mangelfuld.

Disse valg kan foretages i **Funktioner** -> **Tilpas...** hvor den enkelte kommando kan til/fravælges i de forskellige kommandomuligheder.

1.2.1 Menuer

Menuerne er de drop-down-menuer, som findes øverst i skærmvinduet. Hvorvidt det er relevant at ændre på disse er en smagssag, men det gøres ved at vælge arkfanen **Menuer** hvor der vælges den ønskede drop-down-menu, og ved klik på <Tilføj...> kan der vælges kommandoer fra alle menuer, ligesom der kan oprettes eller fjernes undermenuer ved klik på <Modificer...>.

Long	Filer		N⊻ Menu ▼
Menuindhold			
Elementer	Ny(t) Seneste dokumenter Guider Luk Gem Gem alle		<u>I</u> ilføj Modificer ▼
<u>G</u> em i	OpenOffice.org Writer	~	
Beskrivelse			

Illustration 3: Tilpas menuer

1.2.2 Værktøjsbjælker

Værktøjsbjælkerne er ligesom menuerne et redskab til brug med mus. Disse er ikke skjult i et system af drop-down-menuer, men derimod fuldt synlige med en illustrerende ikon, hvorfor der ikke er behov for at huske hvor kommandoen er lagt.

Til gengæld optager for mange værktøjsbjælker skærmareal, således at applikationens arbejdsområde bliver begrænset.

For at ændre udvalget af kommandoer her, vælges arkfanen **Værktøjslinjer**, og fremgangsmåden er den samme som for menuer (Se afsnit <u>1.2.1Menuer</u>).

1.2.3 Genvejstaster

Især erfarne og ældre brugere er vant til genvejstaster, som en hurtig adgang til specifikke kommandoer. Dette er hurtigere end museklik, men fordrer at brugeren kan huske hvilken tastekombination der er allokeret til relevante kommando.

OpenOffice.org Writer har prædefineret en lang stribe genvejstaster, som blandt andet kan se under arkfanen **Tastatur**, hvorunder tilpasning til personlige behov også foretages.

Tilpas	
Menuer Tastatur Værktøjslinjer Hændelser	
Genveistaster	0.0000000000000000000000000000000000000
F2 Formel	<u>UpenOrrice.org</u> <u>W</u> riter
F4 Formel	
F5 Navigator	Modificer
F7 Stavekontrol F8 Aktiver udvidet m F9 Felter	Slet
F10 Typografier og fo F11 Typografier og fo F12 Nummerering til/fr Pil Ned Til linje nedenund Pil Op Til toplinje	
Funktioner Kategori Eunktion Taster	-
Program Fodnote Forespørg Forfatter Formel Foreslinger	
BASIC Fra fil	Indjæs
Dokumenter Hyperlink Format Hård bindestreg	
Kontroleleme Hårdt mellemrum	Nulstil
OK Annulle	r <u>Hj</u> ælp <u>N</u> ulstil

Illustration 4: Tilpas Tastatur - her indsæt Formel ved <F4>

Programmering af tastekombination foregår ved at udvælge kommando under **Kategori**, **Funktion** forneden til venstre i **Funktioner**. Tastekombination vælges i det store felt, **Genvejstaster**, og funktionen allokeres til den ønskede kommando ved klik på <Modificer>.

Enten vælges der en ubenyttet tastekombination eller også kan en allerede benyttet allokeres til ny funktion. Enkelte tastekombinationer er allokeret til centrale funktioner i blandt andet styresystemet, og kan derfor ikke allokeres til andre kommandoer – eksempelvis <F1> som kalder 'Hjælp'.

Det skal her bemærkes, at indsættelse af en formel, er betegnelse for to forskellige funktioner: Brug af formel til beregning i eksempelvis regnark og Math-Editor, hvor sidstnævnte er den nederste i nuværende danske version af OpenOffice.org 2.1.

1.2.4 Gem personlige indstillinger

For ikke at skulle gennem samme længerevarende konfiguration af brugerflade, ved hver skift til anden computer, kan konfigurationen gemmes som fil, der kan medbringes.

Dette foregår ved klik på <Gem...> i Tilpas-vinduet, hvor der vælges mappe og filnavn på konfigurationsfilen. Denne kan efterfølgende indlæses på anden computer, ved klik på <Indlæs...>.

Det skal bemærkes, at der ikke automatisk tilknyttes en extension til filnavnet, ej heller ved valg af filtype som 'Konfiguration', hvilket kan gøre genindlæsningen til problematisk.

Se eventuelt 'Migreringsvejledning - Kapitel 8: Tilpasning af OpenOffice.org'9.

⁹ http://da.openoffice.org/doc/MG-TilpasseOOo.pdf

2 Typografier

Det er hensigtsmæssigt at oprette specifikke typografier for de afbenyttede elementer, i det enkelte dokument eller dokumentskabelon, for derved at undgå at skulle regulere skrifttype, størrelse, vægt med mere for hver enkelt afsnit, overskrift og så videre.

Ved at bruge prædefinerede typografier, vil OpenOffice.org Writer være i stand til at generere krydshenvisninger (se afsnit <u>5Krydshenvisninger</u>), Indholdsfortegnelse (se afsnit <u>6Index</u>) og andre former for indexering af teksten.

2.1 Typografier og formattering <F11>

Illustration 5: <F11>

For en oversigt over typografier, kan en flydende værktøjskasse vælges ved <F11>tasten, der som standard er sat til at vise anvendte typografier. Vælges 'Alle typografier' i nederste menuvalg, kan et overblik over OpenOffice.org Writer's prædefinerede typografier skaffes.

2.1.1 Oprettelse og modificering af typografier

Skal en typografi ændres, højreklikkes på relevante typografinavn, og der vælges **Modificer...** Herved kaldes en menu med alle relevante forhold vedrørende teskttype, placering, indrykning og så videre, som herigennem kan ændres til de ønskede forhold.

Placering Nummerering Tabulato			Uncialer	Baggrund	Kanter	
dministration Indrykning og afsta	stering	Tekstforløb	Skrifttype	Skrifteffekter		
Skrifttype		Турод	rafi	Stø	rreļse	
Arial			fed		15pkt.	
AMGDT	~	normal 15pkt.		okt.		
Arial		kursiv		16	okt.	
Arial Black			fed 18pkt.			
Arial Narrow Fed kur			rsiv	20p	okt. 💻	
Arial Unicode MS				22p	okt.	
BankGothic Lt BT				24p	okt. 🦁	
		Sprog				
		HBC D	ansk	~		
	A	rial				
enne skrifttype vil blive brugt både på	å skærmei	n og på p	rinteren.			

Illustration 6: Afsnitstypografi

Ved højreklik i typografivinduet kan der ligeledes oprettes nye typografier ved **Ny...**, hvor samme menu fremkommer, blot uden prædefineret navngivning under arkfanen **Administration**.

3 Disposition

For at udnytte eksempelvis overskrifttypografierne bedst muligt, kan OpenOffice.org Writer udføre automatisk nummerering af de enkelte elementer. Dette kræver en definition af dispositionering i det enkelte dokument/skabelon:

Gå i **Funktioner** -> **Disponeringsnummerering...**, hvor niveauer og udseende kan defineres. Disse vil gå igen i en indholdsfortegnelse.

Dispositionsnu	mmerering		×
Nummerering	Placering Nummerering Afsnitstypografi Overskrift 3 Nummer Tegntypografi Vis underniveauer Skilletegn Eoran Efter Begynd med	1, 2, 3,	 1 Overskrift 1 1.1 Overskrift 2 1.1.1 Overskrift 3 Overskrift 4 Overskrift 5 Overskrift 6 Overskrift 7 Overskrift 8 Overskrift 9 Overskrift 10
	ОК	<u>E</u> ormat An	nuller <u>H</u> jælp <u>N</u> ulstil

Illustration 7: Redigering af dispositionsnummerering

I Illustration 7 er der defineret 3 nummererede niveauer i overskrifter, som vil fremvises som illustreret i højre felt i dialogboksen.

Skal alle niveauerne vises som 'sti' sættes **Vis underniveauer** til antal svarende til aktuelle afsnitstypografi, som er tilfældet i Illustration 7.

Det vil gøre efterfølgende indekseringer mere læselige, hvis der tilføjes et mellemrum som 'Skilletegn' efter hvet Niveau. Ellers vil nummereringen stå klods op af titlen/kapitelnavnet. Ligeledes bør afstanden til tekst hæves under arkfanen 'Placering' *inden* benyttelsen af <u>4</u>. <u>Krydshenvisninger</u> / <u>4.3 Navigator <F5></u> i teksten, da lige disse disse desværre ikke opdateres når dette vælges under **Funktioner** -> **Opdater** -> **Opdater** alt.

Når en teksten efterfølgende redigeres, hvorved indhold fjernes eller tilføjes – herunder overskrifter – opdateres nummereringen automatisk, således at denne altid er i overensstemmelse med rækkefølgen i teksten.

Ingen problemer med at opdatere, redigere og rette overskriftsnummerering!

4 Krydshenvisninger

Alle definerede afsnitstypografier (ex.vis overskrifter, fodnoter, illustrationer m.m.) i teksten er automatisk genereret som 'bogmærker' i dokumentet, hvortil en henvisning kan foretages. Dette vil have den fordel, at en senere redigering af teksten, med indsættelse eller fjernelse af indhold, automatisk vil beholde henvisningen til relevante element.

4.1 Indsæt bogmærke

Der kan desuden indsættes valgfrie (usynlige) bogmærker ved **Indsæt** -> **Bogmærke...** hvor dette skal navngives.

4.2 Indsæt og referer til krydshenvisning

For at henvise til en given typografi eller selvvalgt bogmærke gå i **Indsæt** -> **Krydshenvisning...**¹⁰ som viser hvilke muligheder der er tilstede i aktuelle dokument:

Felter		2	×
Dokument Henvisninger Funktioner	Dokumentinformation	Variable Database	
Type Udvalg		Eormat	
Sæt henvisning krydshe Indsæt henvisning	nvisning	Side Kapitel	
Illustration Bogmærker		Henvisning Over/under	
Fodnoter		Som sidetypografi	
		Na <u>v</u> n	
		krydshenvisning	
		<u>v</u> ærdi	
		1	
	Inds	æt Luk Hjælp	

Illustration 8: Felter, Henvisning - her indsæt henvisning til foruddefineret bogmærke.

En hevisning består af to dele: Mål og kilde.

'Sæt henvisning' i Illustration 8 gør det muligt at sætte en usynlig navngiven henvisning i teksten, som der efterfølgende kan henvises til. Svarer til oprettelse af 'bogmærke' (mål).

Når der efterfølgende skal henvises til bogmærket, placeres cursoren det ønskede sted i teksten. Vælg 'Indsæt krydshenvisning' og udvælg det ønskede henvisningsmål. Det er også muligt at definere hvilket format den indsatte henvisning skal have, når denne

¹⁰ Det er ikke allokeret en genvejstast på forhånd i OpenOffice.org Writer til indsæt henvisninger, men det anbefales at denne oprettes som nævnt i <u>1.2.3Genvejstaster</u>.

optræder i teksten.

'Illustration', 'Bogmærker' og 'Fodnoter' er i forhold til hvilke af disse elementer der er oprettet i dokumentet.

Se i øvrigt 'Vejledning i Writer - Indhold, indeks og krydshenvisning i Writer'11, s.7

4.3 Navigator <F5>

Et stærkt værktøj til indsættelse af henvisninger i tekst, er den indbyggede 'Navigator' som kaldes ved <F5>. Navigator er endnu en flydende værktøjskasse, som indeholder oversigt over alle automatiske og oprettede henvisningsmål.

Illustration 9: Navigator

Fra denne er det muligt at trække henvisningerne med musen, til ønskede placering i teksten¹².

4.3.1 Træktilstand

Ved højreklik på Navigator fås blandt andet mulighed for at vælge 'træktilstand' hvor mulighederne er indsættelse som hyperlink, kæde og kopi, hvor sidstnævnte vil indsætte en kopi af henvisningsmålet, i stedet for at referere til dette. Normalt vil en en kæde være hensigtsmæssig i tekster til print og hyperlink til elektroniske dokumenter.

¹¹ http://da.openoffice.org/doc/WriterIndhold.pdf

¹²Af uvidste årsager optræder illustrationer og fodnoter dog ikke umiddelabrt, hvorfor der henvises til 'Indsæt Krydshenvisning' som beskrevet i <u>4.2Indsæt og referer til krydshenvisning</u>.

5 Index

OpenOffice.org Writer er indbygget flere forskellige værktøjer til automatisk generering af indexer, eksempelvis indholdsfortegnelse, stikordsregister, litteraturliste med mere, som både gør det nemt at udføre og som kan opdateres, efterhånden som dokumentet bliver redigeret.

5.1 Opret Indholdsfortegnelse

Når alle overskrifter er udført som beskrevet i <u>2Typografier</u> er de automatisk klar til indexering.

Placér cursoren på ønskede plads i dokumentet (typisk side 0).

Ved at gå i **Indsæt** -> **Indekser og oversigter** -> **Indeks/oversigt...** hvor forskellige former for oversigter kan vælges. Ved klik på <OK> oprettes en standardindholdsfortegnelse, som er lig dette dokuments indholdsfortegnelse.

Indsæt indeks/oversigt	
	Indeks/oversigt Elementer Typografier Spalter Baggrund Type og titel
Indholdsfortegnelse 1 Overskrift 1	Ijtel Indholdsfortegnelse Type Indholdsfortegnelse Image: Set the set of the
Overskrift 1 Dete srindhollstafføre legisl Deterstindtet brugeröddige). Overskrift 1.1	for Hele dokumentet ▼ Evaluer indtil niveau 10 ÷ Opret ud fra ✓ Disposition
Dette er mile klet ef leptiell 1. Deter mile kleforte gneken. Overskrift 1.2 Dette er mile klet ef leptiell 2. Dette negte oft er en leveddel	☐ Yderligere typografier
	OK Annuller <u>H</u> iælp <u>N</u> ulstil V Eorhåndsvisnin

Illustration 10: Indsæt Indeks/oversigt

Se eventuelt 'Vejledning i Writer - Indhold, indeks og krydshenvisning i Writer', s.3¹³.

5.1.1 Typografier

For at oprette særlige typografier i indekser, kan arkfanen 'Typografier' vælges hvor det samlede udvalg af typografier kan benyttes i indholdsfortegnelsen/oversigten. Dette er langt fra altid hensigtsmæssigt, men muligheden er der.

^{13&}lt;u>http://da.openoffice.org/doc/WriterIndhold.pdf</u>

5.1.2 Opdater Indholdsfortegnelse

Ved efterfølgende redigering af dokument, er indeks ikke længere aktuel, da der eventuelt til tilføjet eller slettet sider, overskrifter, afsnit med mere, hvorfor denne skal opdateres inden publicering.

Dette sker ved højreklik på indekset og vælg 'Opdater indeks/oversigt'.

5.2 Andre relevante indekser

OpenOffice.org Writer opererer med en brugerafhængig litteraturdatabase, som kan påfyldes med indtastninger om hver enkelt benyttet kilde, ved **Funktioner** -> **Litteraturdatabase**. Desværre er denne ikke dokumentbaseret, således at det er aktuelle dokument der er styrende, og som samtidig fylder på en brugerdatabase.

For at indsætte en litteraturliste gås i **Indsæt** -> **Indekser/oversigter** -> **Indeks/oversigt...** hvor der vælges Litteraturliste (i stedet for Indholdsfortegnelse). Samme fremgangsmåde som i <u>5.10pret Indholdsfortegnelse</u>.

Andre måske relevante indekser er figuroversigt, stikordsregister m.fl.

6 Skabeloner

Når der skal arbejdes med flere tekster baseret på samme layout, typografier med mere, er det altid en fordel at benytte skabelon, for at undgå skulle oprette de samme elementer hver gang et nyt dokument skal oprettes.

6.1 Oprettelse af skabeloner

Når først alle typografierne med mere er på plads i et referencedokument, kan dette gemmes om skabelon ved **Filer** -> **Gem som...** hvor der vælges 'OpenDocument-tekstskabelon (.ott)' under filtype.

Desværre foreslår OpenOffice.org Writer at du anvender den samme mappe som sidste gang du gemte et dokument, men så vil programmet ikke kunne finde dette som en skabelon. Derfor skal der vælges den mappe som OpenOffice.org Writer har oprettet på harddisken til netop skabeloner, som typisk vil være:

c:\Documents and Settings\<username>\Application Data\OpenOffice.org2\User\Template\

6.2 Brug af skabeloner

Næste gang en skabelon skal benyttes, vælges **Filer** -> **Ny(t)** -> **Skabeloner** og dokumenter, hvor en særlig dialogboks fremkommer:

Skabeloner og doku	ımenter - Skabeloner			×
	💠 📺 l 🖨			
Nyt dokument Skabeloner Dokumenter Eksempler	Titel Titel Præsentationer Præsentationsbaggrunde			
<u>A</u> dministrer	<u>R</u> ediger	Åbn	Annuller	Hjælp

Illustration 11: Skabeloner eller dokumenter

Ved klik på 'Skabeloner' til venstre om mappen 'Mine skabeloner' i midten, kan der vælges mellem alle de skabeloner som er defineret i aktuelle installation under ditto bruger.

7 Særlige funktioner

Som så mange andre store applikationer indeholde OpenOffice.org også en hel del ekstrafounktioner, hvor langt fra alle vil blive nævnt her.

Nærværende skrift fokuserer netop på effektiv tekstbehandling med henblik på forbedret formidling, blandt andet inden for naturvidenskabelige områder og på Internettet, hvilket gør sig gældende for nedenstående beskrivelser.

7.1 Exporter til PDF

For at sikrer formidlingen af tekstdokumenter Online, er det vigtigt med fælles standarder, hvor det eksempelvis ikke er nyttigt at alle skrifter distribueres i OpenOffice.org Writer format, da det forsat er et fåtal som benytter dette format.

Både den danske 'Offentlig Information Önline'¹⁴ og EU's ditto anbefaler at dynamiske (ikke-færdige) dokumenter udveksles i XML-format og at færdige dokumenter distribueres i Portable Document Format (PDF), for netop at sikrer at alle (offentlige myndigheder) er i stand til at kommunikere elektronisk.

At OpenOffice.org Writer netop er baseret opå OpenDocument Format, som er XMLbaseret, kan opfattes som en fremtidssikring, men samtidig er OpenOffice.org Writer født med eksportfunktion til PDF.

Enten klikkes på PDF-knappen i standard-værktøjslinien, eller der vælges **Filer** -> **Eksport som PDF...** Begge benytter en standardopsætning, men da der er stor forskel på PDF-dokumenter – blandt andet om de skal på tryk eller vises på en skærm – er der også mullighed for avancerede indstillinger. Se eventuelt Avanceret PDF med OpenOffice.org¹⁵.

7.2 OpenOffice.org Math-Editor

Der er mange naturvidenskabelige skribenter, som er utilfreds med formelredigeringsværktøjerne i de mest udbredte tekstbehandlingsprogrammer, herunder Corel WordPerfect og MSWord. Begge disse benytter en 'light-udgave' af MathType^{®16}, som er stærkt musebetjent og som har nogle klare mangler i forhold til styring af det samlede typografiske udtryk.

OpenOffice.org Math-Editor er en del anderledes, da den både kan bruges ved hjælp af mus, hvor kommandoer hentes i menuer og ved hjælp af tastatur, hvor koderne skrives direkte ind (ældre WP-brugere vil meget hurtigt vænne sig til dette). Førstnævnte anvendelse er rar for begynderen, mens den erfarne bruger hellere vil have kontrol og bruge tastatur.

OpenOffice.org Math-Editor kan blandt andet eksportere til XML-formatet MathML, som er internetstandard til matematiske ligninger, og understøttes af alle innovative browsere.

I stedet for at bruge linieplads i nærværende skrift, henvises til OpenOffice.org's

¹⁴ http://oio.dk/

¹⁵ http://da.openoffice.org/doc/AvanceretPDF.pdf

¹⁶ Digisign MathType, se http://www.dessci.com/en/products/mathtype/

vejledninger¹⁷ om Math-Editor samt en ældre onlinevejledning herfra.

7.3 OpenOffice.org Writer/web

Det er generelt nemt at eksportere fra et tekstbehandlingsprogram til HTML: Uanset hvilketn producent der har udfærdiget programmet arbejder det på næsten samme måde som konkurrenterne.

Forskellen ved OpenOffice.org er, at der er en hæderlig HTML-editor med i kontorpakken, ligesom både skræmpræsentationsprogrammet 'Impress' og tegneprogrammet 'Draw' eksportere om end bedre end tekstbehandlingsprogrammer 'Writer'.

7.3.1 Export til Web

Når der eksporteres til HTML fra et tekstformat, vil programmet tilføje en mængde typografidefinitioner i HTML-dokumentet, for at det (næsten) kommer til at se ud som papirudgaven, og for at programmet eventuelt senere kan tilbage-konvertere til eget dokumentfomat¹⁸.

Dette giver nogle meget lange/tunge HTML-dokumenter, som ikke altid kan redigeres i andre editorer end det tekstbehandlingsprogram det er født i.

Derfor anbefales det ikke at eksportere fra tekstdokumenter, for at undgå manuel udrensning af programspecifikke koder fra HTML-dokumentet.

Hvis der endeligt skal foretages eksport fra tekst til HTML, anbefales det, at al tekst kopieres uformatteret (eksempelvis via MS NotePad) over i en HTML-editor, for at blive formatteret i denne.

¹⁷ Kom i gang med OpenOffice.org - Kapitel 11: Start med Math <u>http://da.openoffice.org/doc/StartMedMath.pdf</u>, Math Objects: The Equation Editor <u>http://documentation.openoffice.org/manuals/oooauthors/MathObjects.pdf</u> OpenOffice Math-Editor <u>http://www.gudmandsen.net/res/open/oo1_math.htm</u>

¹⁸ Læs eventuelt artikel af IT- og Telestyrelsen http://www.netsteder.dk/artikler/tip/tidy.html

8 Andre vejledninger og kilder

8.1 OpenOffice.org

OpenOffice.org Danske vejledninger http://da.openoffice.org/about-documentation.html

> Vejledning i Writer - Indhold, indeks og krydshenvisning i Writer <u>http://da.openoffice.org/doc/WriterIndhold.pdf</u>

Migreringsvejledning - Kapitel 8: Tilpasning af OpenOffice.org http://da.openoffice.org/doc/MG-TilpasseOOo.pdf

Avanceret PDF med OpenOffice.org http://da.openoffice.org/doc/AvanceretPDF.pdf

Kom i gang med OpenOffice.org - Kapitel 11: Start med Math <u>http://da.openoffice.org/doc/StartMedMath.pdf</u>

OpenOffice.org Engelske vejledninger http://documentation.openoffice.org/

Math Objects: The Equation Editor http://documentation.openoffice.org/manuals/oooauthors/MathObjects.pdf

8.2 Andre

StarOffice 6.0 Generelt (herunder opsætning og personalisering) http://www.gudmandsen.net/res/open/so6writer.htm

OpenOffice.org Math-Editor: http://www.gudmandsen.net/res/open/oo1_math.htm

Generelle genvejstaster til OpenOffice.org ver. 1.5: http://www.gudmandsen.net/res/open/shortcut_general.sxw

Genvejstaster til OpenOffice.org Writer ver. 1.5: http://www.gudmandsen.net/res/open/shortcut_writer.sxw

Genvejstaster til OpenOffice.org Math-Editor: http://www.gudmandsen.net/res/open/shortcut_math.sxw

8.3 Relevante lænker

Open Source Initiative: http://www.opensource.org/index.php

Open Content License: http://opencontent.org/openpub/

Download OpenOffice.org: <u>http://da.openoffice.org/</u>

SUN starOffice: http://www.staroffice.com/

Dette dokuments typografier: http://www.gudmandsen.net/res/open/skabelon.ott